

ЗАПИСИ

од книжевници врз ракописите кои биле дел од ракописниот фонд на Марковиот манастир^[1]

1. **ПРОЛОГ за месеците септември-ноември**, Станислав Лесновски и дијак Драјо Софија, НБ бр. 24/1923 (М. Стојанов – Х. Кодов, Опис III бр.1039).

Иванов 1931, 125.

Стојанов, Кодов, 1964, 246-252.

До zde писа грѣши Драико дї акъ: . ѿ zde почехъ Станиславъ дї акъ: .

Запис на корица: Въ ꙗꙗ ꙗ ꙗ ꙗ (7176-1668) тѡгѡа въѣ воиска Малти. сїа кнїга глѣмы паныарнїкъ ѿ Маркѡвѣ манастирь сїа книга глѣмы панаѣнїѣ ѿ Маѣкова манастира храма сѣгаго Димитрїа мирѡточиваго ва рецѣ Свчницѣ писа грешни Филотеи.

Л 16-2а, запис од Кирил Пејчинович од 1809 година: Оваа книга житїе г. мѣца писана оу Марковѣ мнѣтрѣ, ка се писала. ꙗ. б.(320), а ка се повезала ꙗꙗ (140). године, сиречѣ повезана во лѣто ꙗ.ꙗ.ꙗ.ꙗ (7181-1673). гѣ повезелъ скопскїи митрополитѣ Февдосїи, не со плаѣанѣ, но со свою рѣкѣ за свои поменѣ и родителемѣ его. оумоленѣ вистѣ ѿ Филодеа игѣмена Марковаго мнѣстра на вбратенїе листа сегѡ вбращеци и рѣкописанїе егѡ. Сїе писахѣ азѣ недостоинни и хѣмень тогожѣ мнѣтра беше вбелело пот(п)исать владикинѣ за тоа обновихѣ да не се заборава трѣдѣ поко(и)номѣ митрополитѣ скопскомѣ кѡр Яндима во дни мелюна Яливегѣ Ибраимѣ бега во лето ꙗꙗꙗ (1809).

2. **АПОСТОЛ**, записи: еромонах Варлаам во 1362 г; Запис од 1812 година, Софија, НБ, бр. 52, Цонев I 88, Цонев, Опис I, 1910, 68.
Иванов 1931, 125.

Запис од еромонах Варлаам, л. 366 на последниот лист, сосема избледен, пишуван со црвено мастило: Сїи апѣль съписа се въ дни вѣроднаго цѣра Оуроша къда... краљ... х... многгрѣшнїимѣ еромонахомѣ Варлаамомѣ въ лѣтѣ ꙗꙗ ѿ ѿ ()

Л. 193 б.: Сїе книга ѿ Марковѣ манастирь ова дете цо п(о)тѣписа беше ѿ 38во(в)це го викатъ Ялеѣа това дете пописа писмо таке да се знаестѣ (1812).

3. **ПРОЛОГ за декември-февруари**, Радослав Скопчик
Загреб, ХАЗУ III б 19; Москва,
Мошин 1955, 175-178.

160 а, Радослав Скопчик: Се тие послоушанїе испљни се ѡ гнѣ митрополите кѡр Никодимѣ. Многгрѣшни дїнакъ Радославѣ Скопчикѣ писахѣ трик мѣсеце. Въ лѣто .ꙗ.ѡ.ѡї индиктиѡн .ї. (6878-1370)

4. **ПРОЛОГ за март-август**, дијак Никола
Москва, Историски музеј – Хлудова збирка бр. 188
Стојановиѣ, Записи I, бр.129, 44, Записи V, бр.8981
Николова, Йовчева, Попова, Тасева 1999, 72.

л. 282 а, дијак Никола: Глава съвършителю Х^соу цроу а^мн. Писа грѣшнии Никола дигакъ въ лѣ^т с. ѿ. ѿ. ѿ. (1370)

Гію книжица ѿ монастырь Марковъ, глаголеми тривдъ велики постъ чита се. 1808. Трпко.

5. ИЗБОРЕН чети-минеј, Маниша, Доброслав и трет анонимен Москва, Историски музеј – Хлудова збирка, бр. 195

Иванов 1931, 119.

Николова, Йовчева, Попова, Тасева 1999, 84.

л. б.: ѿ Гїи мои ІѸ Х^се сїе вїїи члколюбче помїлоуи и ме^н грѣшнаг^о Манишоу.

л. 347б: Простите же грѣшнааго Добросла^в дїака, пи^вшаго честь нѣкоу ѿ сие книги. ѿ кї іаноуарїа мѣца. до всаго днѣ маїа мѣца. а ва^с бѣ да прости. Нїа и прѣно и въ бесконьчнии вѣкь аминь.

л 342 б: Знано вѣди вамъ в читателїе сиа книга ввретает са оу Скопска нахїа во мнѣтръ Марковъ сѣаго Димитрїа да не дерзнетъ некїи злїи чѣк да ѿ оукраднетъ. такоже нецїи сотворїша во сии мнѣтръ кон книгѣ 8зе кон моци 8зе и уста мнѣтръ единого зданїе во време митрополита Захарїа то висть обаче не добро сотворїше за себѣ имать сѣдъ вїїи аще не нїѣ мѣчат са то во вѣдѣцїи вѣкь аще оумроша безъ показнїа горе имъ горе горе, горе и чѣлкѣ аще и ѿ нїѣ паки сотворїтъ некїи подобне первїмъ 1792.

6. ЗБОРНИК со панегирични состави и покајанија

Белград, САНУ, бр. 21

Стојановић 1901, оп. бр. 90, 73.

Запис на последната корица од ракописот од Филотеј, можниот пишувач на ракописот: Сиа книга глаголеми в пока(а)ни грѣховъ храма светаго Димитрїа мироточиваго, писа грешни Филотеи ѿ монастырь Марковъ.

7. МИНЕЈ за август, пишувај Миливој 1420

Белград, НБ (Стара збирка) 1330, Св.М. 64

Матић 1952, 18.

Стојановић, Записи, IV, 1986, бр. 6113, 6114, 6115, 6116, 6117, с.24-25

Гла^в съвършителю боу в вѣ^к аминь: . Гїи бѣ нашъ иже Петрови и боудницы, слъзами грѣхъ вставакн. и митара познавша свога прѣгрѣшенїа вправдавъ. Да милѣкь калогерицѣ Елисаведѣ, въ сии вѣкїи и въ боу^аши. понеже творааше добраа дѣлаа и блгаа и многымъ блги^м приобьци се. за не пишеть ицен обрѣще тѣкоуцоу се ѿврзоутъ. великоу во кротость имек. Пишетъ во се. блженны плачюще и тако ты оутешет се. блженны мл^стивни како ти помилованы боудѣтъ. Да изволить гѣ бѣ ею на страшномъ и нелицемерномъ соудїшѣ. Вгда хоште^м назы прѣсдтати да дѣснїе страни ... и^м прочѣтаа бго^мти да ю помилѣкѣ^т.

Иписаныхъ оу сию книгоу сѣтихъ слоужьбами да ю помїлоую. И кто прочте рци бѣ да ю прости въ вѣкы аминь. Бѣ да прости калогерицѣ дрѣ^тю Елисаведѣ, понеже великымъ и сѣтымъ образ^м Марина нарицает се. въ боу^аши вѣкь аминь да к вл^свена ѿ. тїи сѣтихъ ѿцѣь иже соу^т въ Никеи. Одѣла во наготѣ стоуднаго тѣла можего и кто прочте рци. Бѣ да ю прости. Бѣ да прости Калиноу кога приношааше овоцїа

вса блгаа на снѣдѣніе намъ и многаци бо ни оупокои винѡм да ю помилѡе гъ бѣ и прчстаа бѡмѣти и сты ѡцѣ Николак и кто прочте рци бѣ да ю помилѡе. ѡци и братіе понеж не писа дѡхъ стыи нь роука вѣннаа да кда боудѣ срока недостаалкна или слово исправляюще поите. Я мене блѣвляите.

Почини оубоги Ми^авою ѡ великаго троуда писа се сіа книга въ лѣтѣ 5.ц.кѣ ѿ (6928-1420)

Бѣ да прости и поимилѡе^т кал^огерицѡ Ѳеѡ^асію въ сї вѣкѣти и въ бѡ^аци поне^ж желаше ап^льско житие и приношааше на снѣднаа блгаа и стешаше ни поне^ж великиме трѡдѣ постиже въ^с дѣнь пишѡки ѡна же ме напои вина ѡчи ми се исправише а рѡцѣ ѡкрѣписта и кто прочте рци да ю бѣ прости въ вѣки ами^н прсте ами^н а ва^с бѣг:

Л. 182 б, од сопственикот поп Љубан: Си мїнеї попа кѡ^р щубана. За р. ѿ ѿї (115). коуп е оу свиница. оу Димитра. Прости бѣ добро творещѡ и любещи^х х^а пописа.

9. ИЛОВАЧКА крмчија (1262 г.), запис од времето на нејзиниот престој во Марков манастир, на л. 399 б од раката на игуменот на манастирот – Кирил Пејчиновиќ од 27. 12. 1807 година.

Загреб, ХАЗУ, III с 9 - Михановиќ 26

Mošin, 1955, 54.

Преписахъ сіе азъ непотребни рабъ во іеромонасѣхъ Курілъ и недостойї игѡмень Марковагѡ манастира светомѡ Димитрію. Тетоецѣ. Писахъ сіе во лето .1807 декемвриа .13 денѣ (27. 12. 1807). при митрополита кѡр Андима во игемство Яли-бегово време. И во то време воиски имаше по свеки вилаеть меѣи ѡ себе и на Серби навише.

12. СЛУЖЕБЕН МИНЕЈ за декември од трета четвртина на XIV век,

Москва, Историски музеј, Хлудова збирка бр. 147

Запис на л. 150 б од 1799 година, што го оставил игуменот Хрисант, еромонах, а во кој соопштува за поставувањето на митрополитот Антим во Скопската митрополија од страна на Цариградскиот синод.

Стојановић, Записи, II, бр. 3795, с.315, бр.3793, с. 324.

М. Георгиевски, 1979, 84.

Николова, Йовчева, Попова, Тасева 1999, 38.

Во лѣтѡ ѡ воплощенїа вѣїа .1799 : (1799) правителствѡющихъ сїнѡдѣ иже во Цариградѣ послаша митрополита во Скопїи, именемъ гдѣинѣ Андимѣ и бѣ искѡсенѣ во писанїе ѡбаче бѣ сѣло сребролюбецѣ ѡ сребролюбїа своегѡ номоканѡнѣ не држаше сїмѡнїа вацше бѣ в него мнѣтии не ѡадаше ни же црѣки, ни же сирѡтѣ ни же вдовицѣ ни же милостиню даваше во марковѣ мнѣтрѣ вѣхъ азъ смиренїи игѡмень Хрїсандѣ іеромонахѣ ѡбаче сѣлѡ во ницетѣ пребивахѣ оранїе манастирско еже во варвара митрополитѣ држаше и еце дрѡги: ѿ грош ѡ мнѣтрѣ ми земаше. писахъ сіе своєю рѡкою азъ Хрѣдѣ: іерѡмѡнѣхъ : во лѣтѡ ѡ Хрѣста бѣга: 1799: ;;

На л. 150 а, запис-автограф од раката на Кирил еромонах Пејчинович, потпишан во 1802 година

Во лѣтѡ ѡ воплощенїа гдѣ бѣга и спаса нашегѡ Іса Хрѣта: 1802; ѡврѣтохъ са азъ игѡмень, грѣшныи во іеромонасѣхъ Курїллѣ ѡбаче сѣлѡ во лѣности ижди^х свое житїе окамнїи, ово тѣсноти ради ово ѡ насилїе владѣющихъ ѡво невѣженїа ради своегѡ, но молю васъ братїа прочитающихъ сіе рците бѣже

шпрости раба своего аминь. Кирилль іеромонахъ.

13. **ТИПИК**, последна четвртина на XIV век,
Москва, Историски музеј, Хлудова збирка 122
Николова, Йовчева, Попова, Тасева 1999, 65.

Запис на л. 114 а од 1840 г за доградби на храмот:

Знанъ боуди азъ недостъни игъмень Герасимъ. вочъкъ (...) ѿ река селъ нъвица придохъ оу Марковъ
монастѣрь. храмъ сѣи: Дѣмитрѣа и направъхъ тремоть на манастиротъ сиречь артѣката. своимъ трѣдомъ
со помощъ бжѣи каменетъ ги донесохъ ѿ Кѣмановъ село Макрешъ за вси на память. и многѣ
пострадахъ ѿ тѣрци. зарадъ манастѣроу сѣю го направъхъ и се моламъ да мѣ речеть бѣ да го прѣстѣ. се
совршѣ артѣката 1840 октоврѣа 26 день.

15. **Посен триод**, од XV век,
Белград, НБ (Стара збирка), бр. 1219, Св. М. 126.
Матић 1952, 31.

Запис на корица: Марковъ манастирь храмъ с(вет)и Дѣмитрѣе. Многогрѣшни въ дигаце Михаилъ
рѣкою ꙗ ѿ ѿмѣз. (1747)

Запис на л. 16 а: Писа многорешни ва дигаце Михаило ва Марко)вѣ манастирѣ 8 8;ик ѿ ѿ (!) лета.
Лето г(о)с(по)дне ꙗ ѿ ѿмѣз. (1747)

[1] Нумерацијата одговара на прегледот даден во поглавјето за манастирот како книжевен центар.